

SENTÈNCIA de 30 de juliol de 2004

Contracte laboral: acomiadament per injúries greus a l'empresari i els seus requisits.- Acomiadament injustificat: efectes.- Raonador del Ciutadà: funcions

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Antoni BRUGUERA MANTÉ i M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- La Sra. Àngela C.C. va començar a treballar per compte de la societat SEMTEE SA a principis del mes d'abril de 1994, mitjançant un salari mensual de 1.022,94 €. El dia 16 de setembre del 2002, el director d'explotació de l'empresa, Sr. Josep Maria P., va notificar-li un expedient disciplinari per " negligència greu en la realització de les tasques encomanades, que causi danys a les instal·lacions, als equips, a la gestió o als resultats de l'empresa" al qual la Sra. Àngela C.C. es va oposar per escrit de data 27 de setembre. Per carta certificada amb acusament de recepció, de data 18 d'octubre del 2002, la societat SEMTEE SA va comunicar a la treballadora, el seu acomiadament amb un preavis de 6 mesos. En el curs del termini de preavis, la Sra. Àngela C.C. va presentar el dia 15 de novembre del 2002, al Raonador del Ciutadà, un escrit de queixa relatiu a l'expedient disciplinari ocorregut al mes de setembre, en el qual manifestava que "el Sr. Josep Maria P. es una persona problemàtica dins l'empresa, actua amb abús d'autoritat, calumnies i amenaces...". Assabentada del contingut de l'escrit de queixa, la direcció de l'empresa va, el dia 28 de novembre, va acomiadar d'immediat la Sra. Àngela C.C. per injúria greu vers l'empresari o encarregat i en general mancaments greus a les obligacions relatives al bon ordre, disciplina de l'empresa.

II.- La Sra. Àngela C.C. va aleshores presentar davant de l'Honorable Batllia, demanda contra la societat SEMTEE SA, en reclamació de la quantitat de 17.796,47 € en conceptes de preavis (5.466,06 €), de indemnització per acomiadament injustificat (7.288,08 €), d'havers laborals,

inclòs part proporcional de vacances, primes de rendiment, comissions i retribució de salari (2.042,33 €), i de danys morals (3.000 €), amb els interessos legals.

III.- La societat SEMTEE SA es va oposar a la demanda de la part agent, oferint la quantitat de 56,25 €, consignada a la Batllia, en concepte de liquidació de les comissions sobre vendes del mes de novembre del 2002, contestant que és de forma totalment ajustada a dret que al novembre del 2002, la societat SEMTEE SA va acomiadar la Sra. Àngela C.C., per falta greu, en base a l'article 9 del Decret sobre el contracte de treball.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN.

FONAMENTS DE DRET

I.- L'únic acomiadament objecte del present litigi és el que fou notificat per l'empresa SEMTEE SA, a la Sra. Àngela C.C. el dia 28 de novembre del 2002, per culpa greu, en base a l'article 9 del Decret sobre el contracte de treball de data 15 de gener de 1974. És patent que els requisits de forma de l'acomiadament han estat respectats per l'empresa, el motiu de discrepància essent únicament relatiu a la justificació de la mesura de comiat presa contra la treballadora.

II.- La carta d'acomiadament lliurada en mà a la Sra. Àngela C.C. el dia 28 de novembre del 2002, pel Notari Isidre BARTUMEU MARTINEZ, exposa: "... ens ha estat notificat el 15 de novembre del 2002 que aquest mateix dia, vàreu presentar una queixa al Raonador del Ciutadà en el marc de la qual textualment dieu: - *El Sr. Josep Maria P.V. és una persona problemàtica dins l'empresa, actua amb abús d'autoritat, calumnies i amenaces.... a més he estat amenaçada de que si acudia a un advocat se'm despatxaria...-...La societat SEMTEE SA considera que aquestes manifestacions (abús d'autoritat, calumnies i amenaces), realitzades a un tercer (el Raonador del Ciutadà), constitueix una injúria greu vers el Sr. Josep Maria P.V. directiu de la nostra empresa i vers la societat SEMTEE SA, ella mateixa..*". L'article 9 del Decret del dia 15 de gener de 1974 sobre el contracte de treball, estipula que "*l'empresari podrà acomiadar al treballador, sigui quina sigui la modalitat del contracte de treball, sense necessitat de termini de preavis ni obligació d'indemnitzar, en els supòsits següents:...*2.- *injúria greu vers l'empresari o encarregat*". Per conseqüent la qüestió que s'ha de resoldre és la de determinar si el contingut de

l'escrit de queixa que la Sra. Àngela C.C. va presentar al Raonador del Ciutadà, constitueix una injúria greu vers l'empresari o encarregat, en el sentit de l'article 9 del Decret sobre el contracte de treball.

III.- L'injúria a la qual fa referència l'article 9 del Decret sobre el contracte de treball, està constituïda per la intenció de ferir o danyar la persona injuriada o d'afectar l'honor o el prestigi de la mateixa. Les manifestacions contingudes en l'escrit de queixa presentat al Raonador del Ciutadà per la Sra. Àngela C.C. i considerades com injúria greu per l'empresa, no són, en absolut, injúries, sinó acusacions contra el Sr. Josep Maria P.V. relatives a l'actuació del mateix en el marc de la seva activitat professional. És cert, que a vegades, tals acusacions poden constituir una injúria greu si estan formulades davant de tercers amb intenció d'afectar l'honor, el prestigi o el crèdit d'una persona o una entitat, però en el present litigi no és el cas, a partir del moment que les acusacions varen ser formulades, no davant tercers, sinó davant una institució administrativa oficial, i que les mateixes acusacions varen ser imputades en el marc d'un litigi oposant un treballador i el seu superior jeràrquic.

IV.- En efecte, el Raonador del Ciutadà té com a missió defensar i vetllar pel compliment i l'aplicació dels drets i llibertats recollits en la Constitució. Per al compliment de les seves funcions, recull i tramita les queixes i les reclamacions concernents a les relacions dels ciutadans amb totes les administracions i els organismes públics del Principat. Per tant, un ciutadà que vol recorre a la institució del Raonador, ha de tenir tota la possibilitat en els seus escrits de queixes d'exposar lliurement el seu total punt de vista i els fets que pretén imputar a l'adversa per que el mateix Raonador conegui tots els elements de la causa que li és sotmesa, fins i tots si entre aquests elements es tracta d'imputacions de fets greus. No s'ha de descuidar que la queixa de la Sra. Àngela C.C. és la conseqüència d'un incident ocorregut el dia 9 de setembre del 2002, el qual va donar lloc a un expedient disciplinari contra la treballadora i una sanció de suspensió de treball i sou durant una setmana, firmada pel Sr. Josep Maria P., sanció a la qual es va oposar rotundament la Sra. Àngela C.C., considerant-la totalment injustificada. Per tant no es pot reprotxar a la treballadora que recorre a una institució oficial per defensar els seus interessos, donar lliurament la seva versió dels fets, fins i tot si per explicar la seva situació de perjudicada, imputa a l'empresa o a un dels seus directors un comportament vers ella mateixa, que va

considerar com agressiu i abusiu. Considerar el contrari és limitar els drets a la jurisdicció i a la defensa, garantits per la nostra Constitució. Com la queixa no va prosperar per manca de competència del Raonador del Ciutadà, la Sra. Àngela C.C. no ha pogut provar les seves al·legacions contingudes en el seu escrit; i en principi, l'arxiu de l'expedient hauria d'haver posat un punt definitiu al procediment, sense més conseqüències. Ara bé, el Raonador del Ciutadà, a petició de la Sra. Àngela C.C. va comunicar l'escrit de queixa de la treballadora a l'empresa. Encara que ens podem interrogar sobre l'oportunitat de comunicar uns documents d'un expedient arxivat, en front del deure de reserva de la institució, fins i tot si es va fer amb l'acord de la persona que va formular la queixa, aquesta notificació no canvia el caràcter contenciós de l'escrit que roman un acte processal amb la seva llibertat d'expressió específica. En conseqüència, no es pot considerar que les acusacions contra el Sr. Josep Maria P.V. continguda en l'escrit de queixa presentat per la Sra. Àngela C.C. al Raonador del Ciutadà constitueixen injúries vers l'empresa o encarregat, en el sentit de l'article 9 del Decret sobre el contracte de treball de data 15 de gener de 1974.

V.- La manca de justificació de l'acomiadament d'immediat, intervingut per culpa greu imposa d'indemnitzar la treballadora d'acord amb les disposicions de l'article 11 del Decret sobre el contracte de treball. Compte tingut d'un salari mensual net de 911,01 € i de 8 anys passats al servei de l'empresa, la indemnització a la qual té dret la Sra. Àngela C.C. ascendeix a la quantitat de 7.288,08 €.

VI.- La Sra. Àngela C.C. va començar el seu preavis en virtut del primer acomiadament que fou fet de manera correcta, el dia 18 d'octubre del 2002. Aquest preavis fou interromput el dia 28 de novembre com a conseqüència del segon acomiadament d'immediat. Per tant pertoca a la treballadora gaudir de 4 mesos i 20 dies de preavis, el que correspon a la quantitat de 4.251,38 €.

VII.- Pel que fa a la reclamació de la part agent en concepte d'havers laborals, s'ha d'estimar la demanda de la part proporcional de vacances i la demanda de gratificació contractual, que corresponen al termini de preavis, el que fa l'import de 1.138,67 € (379,50 + 759,17 €), i desestimar les altres pretensions de la Sra. Àngela C.C. que no són pactades en el contracte escrit de treball lligant les parts, llevat de la quantitat de 56,25 € atorgada per la sentència impugnada i que no és negada.

VIII.- També s'ha de desestimar la demanda en concepte de danys morals, atès que no existeix en autes, la prova suficient que l'empresa hagi actuat amb voluntat d'humiliar la treballadora.

IX.- L'estimació dels recurs imposa de posar les costes judicials d'ambdues instàncies a càrrec de l'empresa.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Estimar en part el recurs de la Sra. Àngela C.C.; **revocar** la sentència de l'Honorable Tribunal Unipersonal de Batlles de data 20 de gener del 2004; **condemnar** la societat SEMTEE SA a satisfer a la Sra. Àngela C.C., la quantitat de 12.734,38 € amb els interessos legals a comptar de la data de contesta a la demanda, llevat pel que fa a la quantitat dipositada a la Batllia per la societat SEMTEE SA; **desestimar** la demanda de Sra. Àngela C.C. relativa a la resta de les seves pretensions; **condemnar** la societat SEMTEE SA al pagament de les costes processals d'ambdues instàncies.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-